

GRADE-UP

שיעורים פרטיים. למידה, צמיחה, הצלחה.

24 תרגילים + פתרונות

בגרות

לשון והבעה

לשון: מערכת הפועל, תחביר ותקינות

שלושה חלקים שמכסים את מה שחוזר כמעט בכל שאלון: זיהוי שורש, בניין וגזרה, ניתוח תחבירי, ותיקון שגיאות תקינות ופיסוק.

לשיחה בוואטסאפ ←

לא הבנת? קבע שיעור ניסיון פרטי חינם!

לשון היא המקצוע שהכי קל להרים בו ציון מהר, כשיודעים בדיוק מה לתרגל.

איך לעבוד עם הקובץ

- חלק א ללא טבלת בניינים לידכם.
- בחלק ב סמנו קודם את הנשוא, ממנו נגזר כל שאר הניתוח.
- בחלק ג כתבו את המשפט המתוקן במלואו, לא רק את המילה.

חלק א: מערכת הפועל

לכל פועל: כתבו שורש, בניין וגזרה. שימו לב לאותיות השורש שנופלות או מתחלפות.

הפועל	שורש	בניין	גזרה
התלבֵּשׁ			
הִקִּים			
בָּנִיתִי			
יָפַל			
נִכְנַס			
הוֹדִיעַ			
סָפַר			
הוֹזָמַן			

חלק ב: תחביר

לכל משפט: קבעו אם הוא פשוט, מאוחד או מורכב, וציינו את התפקיד התחבירי המרכזי (פסוקית או תיאור).

9 הילדים שיחקו בחצר בית הספר.

10 מכיוון שירד גשם חזק, נשארנו בבית.

11 דנה קראה ספר ואחיה צפה בסרט.

12 המורה שלימדה אותנו מתמטיקה עברה לבית ספר אחר.

13 לאחר הארוחה יצאנו לטיול קצר.

14 אני יודע שהמבחן יהיה קשה.

15 הוא רץ מהר, אך לא הספיק לתפוס את האוטובוס.

16 מי שמגיע בזמן מקבל מקום טוב.

חלק ג: תקינות ופיסוק

בכל סעיף יש שגיאה אחת. כתבו את המשפט המתוקן במלואו.

17 אני יגיד לך מחר מה הוחלט.

18 קניתי שלוש ספרים חדשים.

19 בגלל שאיחרתי לשיעור, לא הבנתי את ההסבר.

20 זו התשובה הכי טובה ביותר.

21 כשהגעתי הביתה גיליתי שהדלת פתוחה.

22 ארבע כיסאות נשברו באולם.

23 הוא אמר: אני אגיע מחר.

24 המנהלת ביקשה מהתלמידים, לשמור על ניקיון.

חלק ד: מילות קישור ותפקידן

בשאלות ההבעה והכתיבה, מילת קישור מדויקת היא ההבדל בין פסקה שמובנת לפסקה שמקבלת ניקוד מלא.

מילת הקישור	התפקיד שהיא ממלאת
כי, משום ש, מכיוון ש	סיבה
לכן, לפיכך, כתוצאה מכך	תוצאה
אולם, אך, לעומת זאת	ניגוד
אף על פי כן, למרות זאת	ויתור
כלומר, במילים אחרות	הבהרה
בנוסף, כמו כן, יתרה מזו	הוספה
לדוגמה, למשל	הדגמה
לסיכום, לבסוף	סיכום

פתרונות: חלק א

הפעל	שורש	בניין	גזרה
התְלַבֵּשׁ	ל.ב.ש	התפעל	השלמים
הִקִּים	ק.ו.ם	הפעיל	נחי ע"ו
בְּנִיתִי	ב.נ.ה	פעל	נחי ל"ה
יָפַל	נ.פ.ל	פעל	חסרי פ"נ
נִכְנַס	כ.נ.ס	נפעל	השלמים
הוֹדִיעַ	י.ד.ע	הפעיל	חסרי פ"י
סָפַר	ס.פ.ר	פיעל	השלמים
הוֹזְמַן	ז.מ.ן	הופעל	השלמים

פתרונות: חלק ב

9. משפט פשוט נושא: הילדים. נושא: שיחקו. תיאור מקום: בחצר בית הספר.
10. משפט מורכב פסוקית תיאור סיבה: מכיון שירד גשם חזק.
11. משפט מאוחה שני משפטים עצמאיים המחוברים ב"ו החיבור.
12. משפט מורכב פסוקית לוואי: שלימדה אותנו מתמטיקה, מתארת את "המורה".
13. משפט פשוט תיאור זמן: לאחר הארוחה. אין כאן פסוקית אלא צירוף שם.
14. משפט מורכב פסוקית מושא: שהמבחן יהיה קשה.
15. משפט מאוחה חיבור מנוגד באמצעות "אך" בין שני משפטים עצמאיים.
16. משפט מורכב פסוקית נושא: מי שמגיע בזמן.

פתרונות: חלק ג

17. אני אגיד לך מחר מה הוחלט. בגוף ראשון עתיד יחיד משתמשים באות א' ולא ביו"ד.
18. קניתי שלושה ספרים חדשים. שם עצם זכר מקבל מספר בצורת הנקבה: שלושה ספרים.
19. מכיון שאיחרתי לשיעור, לא הבנתי את ההסבר. "בגלל" מצטרף לשם עצם. לפני פסוקית משתמשים ב"מכיון ש" או "משום ש".
20. זו התשובה הטובה ביותר. כפל דרגת הפלגה. בוחרים "הכי טובה" או "הטובה ביותר".
21. כשהגעתי הביתה, גיליתי שהדלת פתוחה. פסוקית פותחת מופרדת בפסיק מהמשפט העיקרי.
22. ארבעה כיסאות נשברו באולם. כיסא הוא שם עצם זכר, ולכן ארבעה.
23. הוא אמר: "אני אגיע מחר". ציטוט ישיר נכתב בתוך מירכאות אחרי נקודתיים.
24. המנהלת ביקשה מהתלמידים לשמור על ניקיון. אין להפריד בפסיק בין הנשוא למושא שלו.

ארבעה דגשים שמורידים טעויות בלשון

1. בזיהוי גזרה, בדקו קודם אם חסרה אות מהשורש בהטיה. אות שנעלמה מסגירה את הגזרה.
2. בתחביר, משפט מאוחה מזוהה לפי שני נשואים עצמאיים, ומשפט מורכב לפי פסוקית שאי אפשר להפריד למשפט עצמאי.
3. "בגלל" תמיד לפני שם עצם, "מכיוון ש" לפני פסוקית. זו אחת השגיאות הנפוצות בבגרות.
4. מספרים: שם עצם זכר מקבל מספר בצורת נקבה. שלושה ילדים, שלוש ילדות.

סרקו ודברו איתנו

נופל דווקא על הגזרות או על התחביר?

זה חומר של כמה שיעורים ממוקדים, לא של שנה שלמה. שיעור ניסיון חינם עם מורה ללשון.

[שיעור ניסיון חינם בוואטסאפ ←](#)